

Opbrengsten en inzichten uit zes uitgelichte aanpakken en interventies

De Agenda Veerkrachtige en Weerbare Samenleving (AVWS)

De AVWS is een landelijke agenda die gemeenten ondersteunt bij het versterken van **individuele, gemeenschappelijke en maatschappelijke veerkracht**. Het doel is dat inwoners zich meer verbonden voelen, hun kansen vergroot worden en inwoners beter in staat zijn maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Centraal staan **beschermende factoren** die jongeren, gezinnen en gemeenschappen helpen om stevig te staan:

Individuele veerkracht

Identiteitsontwikkeling, Zelfbeschikking, Kritisch nadenken, Digitale weerbaarheid, Democratisch burgerschap, Emotieregulatie.

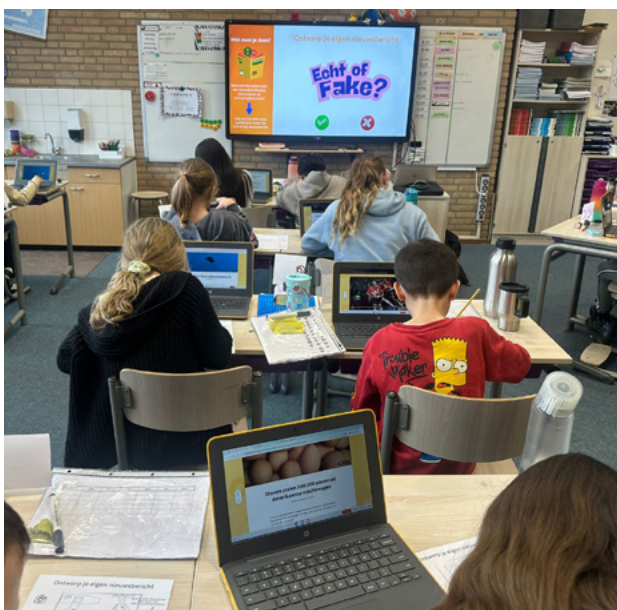
Veerkracht binnen gemeenschappen

Sociale inclusie, Ondersteunende gezinsstructuren.

Maatschappelijke veerkracht

Ontmoeting stimuleren, Versterken ambtelijk en bestuurlijk vakmanschap.

Youth Cyberteam – Arnhem

Middellaan – Breda

De zes uitgelichte werkwijzen en interventies

Youth Cyberteam – Arnhem

Trainings in de klas door rolmodellen, gericht op het versterken van digitale weerbaarheid en kritisch denken. Jongeren blijven zowel online als offline in beeld, door een goede samenwerking met het jongerenwerk in de wijk en op scholen.

Boost Impact – Tilburg

Persoonlijk ontwikkeltraject voor jongeren gericht op het uitstromen naar werk of een opleiding. Jongeren werken onder persoonlijke én groepsbegeleiding onder andere aan zelfbeschikking, positieve identiteitsontwikkeling en gezonde emotieregulatie.

(Be)Invloed – Rotterdam

Maakt de verhalen en perspectieven van jongeren, ouders en professionals zichtbaar via documentaires en dialoog, gericht op positieve identiteitsontwikkeling, zelfbeschikking en emotieregulatie. Door met storytelling de stemmen te versterken die vaak ondervertegenwoordigd zijn, creëert (Be)Invloed herkenning en werken ze aan sociale inclusie.

Wijkbakkie – Dordrecht

Wijkbakkie is een mobiele koffiekar die bewust wordt geplaatst op ogenschijnlijk saaie publieke ruimtes in de wijk. De koffiekar brengt bewoners, die elkaar misschien normaal gesproken voorbijlopen, met elkaar in contact, en draagt zo bij aan het stimuleren van ontmoeting en sociale inclusie.

Welkom in Oost – Schiedam

Wijkbewoners heten nieuwe burens persoonlijk welkom door langs de deuren te gaan, wat sociale inclusie en burenscontact versterkt. Door intuïtief contact en lokale vrijwilligers ontstaat vertrouwen.

Middellaan – Breda

Bewoners van de flat op de Middellaan bouwen zelf aan een hechte gemeenschap door elkaar te ondersteunen zonder formeel programma. De beweging versterkt ontmoeting, ambtelijk vakmanschap en sociale inclusie.

Overkoepelende resultaten en opbrengsten

Individuele veerkracht:

- Jongeren ervaren meer regie over hun eigen leven, meer vertrouwen in hun eigen kunnen en meer toekomstperspectief (Boost Impact, Be(Invloed))
- Digitale weerbaarheid en kritisch denken nemen toe (Youth Cyberteam)

Veerkracht binnen gemeenschappen:

- Bewoners voelen zich gezien, welkom en verbonden (Wijkbakkie, Welkom in Oost, Middellaan)
- Bewoners en jongeren nemen meer initiatief en verantwoordelijkheid (alle aanpakken)
- Bewoners weten elkaar sneller te vinden en ondersteunen elkaar vaker bij vragen of problemen (Wijkbakkie, Welkom in Oost, Middellaan)

Maatschappelijke veerkracht:

- De samenwerking tussen bewoners, maatschappelijke organisaties en overheid wordt versterkt, waardoor professionals sneller signaleren wat er speelt in een wijk en daar beter (preventief) op in kunnen spelen (alle aanpakken).

Werkzame elementen en geleerde lessen

Werkzame elementen voor het versterken van veerkracht:

- **Om te werken aan veerkracht is nabijheid nodig:** als ambtenaar, professional, vrijwilliger of sleutelfiguur moet je 'er zijn': op straat, in de klas, aan de deur, in de flat. Door zichtbaarheid en persoonlijk contact kan je drempels wegnemen en vertrouwen creëren.

"Als je als professional meer betrokkenheid van inwoners vraagt, moet je er ook zijn als het écht nodig is, als betrouwbare en gelijkwaardige partner." (bewoner Middellaan Breda)

- **Veerkracht en vertrouwen groeit in langdurige relaties en samenwerkingen**, niet in kortdurende, losse interventies.

"De kracht is dat de jongeren na afloop van de trainingen (fysiek en online) in beeld blijven bij het jongerenwerk in de wijk en op school. Dit is in lijn met het gedachtegoed van de pedagogische wijk." (jongerenwerker Youth Cyber Team, Arnhem)

- **Rolmodellen** openen gesprekken en vergroten de herkenning die nodig is om veerkrachtiger te worden als individu of gemeenschap. Aanpakken zijn vooral effectief wanneer zij vertrekken vanuit de leefwereld van jongeren of bewoners zelf.

"Het is inspirerend om te zien dat iemand zonder doekoe (geld, red.) het nu wel voor elkaar heeft. Dat laat zien dat het voor mij misschien ook mogelijk is." (deelnemende jongere Be(invloed), Rotterdam)

- **Laagdrempeligheid** creëert vertrouwen (geen formulieren en protocollen).

"We werken niet met vragenlijsten omdat de laagdrempeligheid dan verdwijnt. Met een vragenlijst ben je ineens een hulpverlener, terwijl het juist gaat om het burenccontact van mens tot mens." (initiatiefnemer Welkom in Oost, Schiedam)

"Het Wijkbakkie moet aanvoelen als een huiskamer op straat, niet als een loket of informatiepunt." (initiatiefnemer Wijkbakkie, Dordrecht)

Lessen voor duurzame samenwerking rond veerkracht:

- **Interventies/aanpakken** planten zaadjes die **tijd nodig hebben** om tot bloei te komen. Zeker als je kijkt naar het versterken van de sociale cohesie of bewustwording en gedragsverandering, is dit een proces van de lange adem. Dit vraagt enerzijds om het voortzetten van bestaande activiteiten, en anderzijds het ontwikkelen van passend vervolgaanbod.

"Met één, twee of drie gesprekjes ben je er niet bij deze jongeren. Er is iets extra's nodig om eerst een goede basis op te bouwen, en je hebt de juiste mensen nodig die de jongeren weten aan te spreken." (ontwikkelaar Boost Impact, Tilburg)

- Duurzame versterking van veerkracht vraagt om **eigenaarschap van bewoners**. Nabijheid, aansluiten bij actuele vragen en samen verkennen hoe de gemeente bewoners kan faciliteren, vormen belangrijke voorwaarden om bewoners invloed en verantwoordelijkheid te geven bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten. Dit vergroot betrokkenheid, draagvlak en continuïteit.
- **Integrale samenwerking** tussen gemeente, scholen, jongerenwerk, ouders, wijkinitiatieven en zorg is essentieel, maar vraagt tijd en een bewuste investering. Het helpt als partijen samen verhelderen hoe interventies elkaar aanvullen in plaats van overlappen, en als er ruimte is om inzicht te krijgen in elkaars werkwijzen en logica's rond veerkracht.

Meer weten?

Neem een kijkje op de pagina [Veerkrachtige en Weerbare Samenleving](#) om meer te lezen over de Agenda en de uitgelichte werkwijzen en interventies.

Publicaties afkomstig uit de Agenda Veerkrachtige en Weerbare Samenleving:

- [Eindrapportage Social Labs](#)
- [Rapportage Decentrale Uitkeringen](#)
- [Rapportage SPUK Kansrijke Wijk](#)

WijkWijzer
Platform voor leefbare
en veilige wijken

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid